

## Pagna ewlenija>Drittijietek>Drittijiet fundamentali>L-aħjar prattiki tal-Istati Membri dwar il-Karta L-aħjar prattiki tal-Istati Membri dwar il-Karta

Franza

Politiki tal-Gvern li jippromwovu l-użu u l-għarfien tal-Karta fost il-leġiżlatur, l-amministrazzjoni, il-korpi tal-infurzar tal-liġi u l-ġudikatura.

### 1. Ecole nationale de la magistrature (ENM, l-Iskola Nazzjonali Franciża għall-Ġudikatura)

Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali hija koperta b'mod estensiv mill-Iskola Nazzjonali għall-Ġudikatura fit-taħriġ inizjali u kontinwu għall-maġistrati Franciżi.

#### 1.1.1. Taħriġ inizjali

Bħala parti mit-taħriġ inizjali tal-maġistrati, il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali hija msemmija f'sessjonijiet tematiki li jkopru, b'mod partikolari, il-prinċipji gwida tal-proċedimenti civili, l-aħjar interessi tat-tfal u l-etika u d-deontoloġija għall-maġistrati (l-Artikolu 47).

Il-korsijiet immirati lejn il-promozzjoni tal-kuntatt u d-djalogu bejn il-maġistrati u l-avukati jipprovdu wkoll opportunitajiet biex jiġi diskuss l-Artikolu 48 tal-Karta.

L-Iskola Nazzjonali Franciża għall-Ġudikatura toffri wkoll kors ta' taħriġ ta' ġurnata dwar il-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropea, li matulu tiġi diskussa l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea. L-istrument u l-kamp ta' applikazzjoni tiegħu huma pprezentati matul l-introduzzjoni għall-kors. Sussegwentement jiġu organizzati sessjonijiet ta' hidma. Il-maġistrati apprendisti, maqsuma fi gruppi ta' 20, huma miġbura jinvolvu ruħhom fis-sugġett permezz ta' studji ta' każijiet prattiċi.

Barra minn hekk, fl-2019, ġiet organizzata attività ta' grupp iddedikat biex jiċċelebra l-20 anniversarju tal-Karta minn meta saret legalment vinkolanti.

#### 1.1.2. Taħriġ fis-servizz

##### Korsijiet speċifiċi ta' taħriġ iddedikati għall-Karta

Mill-2019, ingħatat attenzjoni speċjali lill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali biex titqajjem sensibilizzazzjoni fost il-maġistrati dwar l-użu ta' din l-għodda.

Fl-2019, minbarra kors ta' taħriġ iddedikat għall-10 anniversarju tad-dhul fis-seħħ tal-Karta, **ġie żviluppat taħriġ ad hoc speċifiku dwar il-Karta u t-trattament tagħha tat-tilwim** bi sħubija mal-Fakultà tal-Liġi tal-Università Grenoble-Alpes (Katedra Jean Monnet). Dan il-kors ta' taħriġ ta' ġurnata lahaq diversi objettivi edukattivi: il-prezentazzjoni tal-Karta u l-kontribuzzjonijiet tagħha għall-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali u l-applikazzjoni prattika tagħha fl-ordinament ġuridiku Franciż. Minbarra approċċ teoretiku (filgħodu), kienu pplanati sessjonijiet ta' hidma ta' każijiet prattiċi, speċifikament fi kwistjonijiet soċjali u dwar mandati ta' arrest Ewropej (waranofsinar). Din is-sessjoni kienet miftuħa wkoll għall-avukati bil-hsieb ta' taħriġ interprofessjonali.

**Fl-2020, ġie introdott taħriġ mill-bogħod minħabba l-pandemija.** It-taħriġ huwa maqsum f'żewġ stadji: Il-partecipanti kellhom jitgħallmu dwar il-kontenut (il-vidjos u d-dokumentazzjoni tal-kors tematiku) fuq il-pjattaforma pedagoġika tal-ENM, segwit minn klassi virtwali b'każijiet prattiċi, twegibiet għall-kampjuni tal-mistoqsijiet u tat-testijiet, kif ukoll dibattitu fost il-partecipanti. Dan it-taħriġ laqqa' flimkien kemm lill-maġistrati kif ukoll lill-avukati, bil-għan li tinkiseb kooperazzjoni interprofessjonali, u harreg madwar 30 persuna. **Il-kors ta' taħriġ huwa maħsub biex jiġi adattat f'format wiċċ imb'wiċċ mill-2021.**

**Fl-2021, it-taħriġ dwar il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE ġie integrat fis-sessjoni ta' taħriġ "Ġurisprudenza Attwali tal-UE", li tikkostitwixxi jum ta' studju mmudellat fuq dawk mis-snin preċedenti, b'enfasi fuq it-teorija filgħodu u s-sessjonijiet ta' hidma dwar il-każijiet prattiċi waranofsinar. Is-sessjoni saret f'format ibridu. Il-vidjos edukattivi eżistenti dwar il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE fuq il-pjattaforma "Moodle" issupplimentaw b'mod effettiv it-taħriġ.**

**Fl-2022, il-jum ta' studju "Ġurisprudenza Attwali tal-UE" se jiġi sostitwit b'konferenza organizzata mill-Università ta' Grenoble/Parigi Sorbonne I/ENM dwar "Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE: Prattika Ġudizzjarja u Amministrattiva". Il-konferenza se tkun miftuħa għall-imħallfin tal-qorti amministrattiva u tal-qorti ordinarja, għall-avukati u għall-akkademiċi.**

**Il-kors fuq il-pjattaforma Moodle dwar il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali jibqa' għodda introduttorja disponibbli biex tissupplimenta t-taħriġ.**

##### Taħriġ relatat mal-Karta fid-dritt Ewropew

Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali qed tiġi studjata wkoll bħala parti minn erba' korsijiet fid-dritt Ewropew offruti lill-maġistrati f'taħriġ kontinwu:

**Il-ġudikatura u l-integrazzjoni Ewropea:** Dan il-kors ta' taħriġ ta' tlett ijiem huwa ddedikat speċifikament għall-funzjonament tal-istituzzjonijiet Ewropej u l-ġurisprudenza attwali tal-QGUE. Tliet lectures huma ddedikati għall-Karta ("L-użu tad-dritt tal-UE fi proċedimenti kriminali", "Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea" u "Ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari").

**Il-Qorti u l-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem:** Dan il-kors ta' taħriġ jiffoka speċifikament fuq ir-relazzjoni bejn il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali u l-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem. Dan ikopri l-ġurisprudenza rispettiva taż-żewġ qrati, kif ukoll dawk tal-qrati supremi nazzjonali dwar il-konsistenza tal-ġurisprudenza Ewropea.

**Il-maġistrat u l-ambjent internazzjonali:** Din is-sessjoni tistharreg ir-rwol tal-maġistrati fid-dawl tal-iżviluppi attwali fid-dritt Ewropew u internazzjonali. Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali hija diskussa f'din l-okkażjoni bħala strument Ewropew li jikkontribwixxi għall-prevalenza tad-drittijiet fundamentali fil-kostruzzjoni tad-dritt.

**Ċiklu tal-Konferenzi "Gustizzja u Libertà tal-Espressjoni":** Stabbilita taħt il-proġett "JUST FREE — 2020-2022" iffinanzjat mid-DĠ GUSTIZZJA, din is-serje ta' konferenzi, implimentata minn Settembru 2020, tiegħu l-forma ta' tliet seminars li jindirizzaw il-limiti tal-libertà tal-espressjoni, id-dritt tal-pubbliku għal informazzjoni u d-dritt tal-libertà tal-espressjoni tal-maġistrati b'rabta mal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali u l-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem. Applikazzjoni tappoġġa l-konferenzi kollha f'dan il-proġett.

### 2. Skola Nazzjonali tal-Amministrazzjoni tal-Habsijiet (École nationale de l'administration pénitentiaire)

Il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea hija ċċitata bħala riferenza u appoġġ għat-tagħlim tal-persunal tal-habs fit-taħriġ, inkluż fl-oqsma tal-protezzjoni Ewropea tad-drittijiet tal-bniedem u, b'mod aktar speċifiku, id-drittijiet tad-detenu.

Fl-okkażjoni taċ-ċelebrazzjonijiet tal-10 anniversarju għall-Karta tad-Drittijiet Fundamentali, l-Iskola Nazzjonali tal-Amministrazzjoni tal-Habsijiet ikkontribwiet għall-promozzjoni u l-fehim aħjar tal-Karta permezz ta' kompetizzjoni fit-taħriġ fil-pubbliku, li saret fl-2020 bħala parti mit-48 grupp ta' diretturi apprendisti tas-servizzi tal-habsijiet u t-13-il grupp ta' diretturi apprendisti tas-servizzi riabilitanti tal-habs u tal-probation.

#### Għodod li jgħinu biex il-Karta u meta tapplika jinftehemu aħjar

**Għall-prattikanti (il-leġiżlatur, l-amministrazzjoni, awtoritajiet tal-infurzar tal-liġi, il-ġudikatura, il-ġuristi)**

#### Għodod żviluppati mill-Iskola Nazzjonali għall-Ġudikatura

Fuq il-pjattaforma edukattiva tagħha, l-Iskola Nazzjonali għall-Ġudikatura tipprovdi lill-imħallfin f'taħriġ inizjali u kontinwu b'qasam tematiku u sett ta' tagħlim iddedikat għall-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (storja, ricerka dwar il-ġurisprudenza, eċċ.), filwaqt li tirreferi b'mod partikolari għall-għodod tal-Karta żviluppati mill-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali (**Manwal tal-Aġenzija tal-2018 dwar l-applikazzjoni tal-Karta**).

## Għaċ-ċittadini

### In-network ta' Ċentri tal-Gustizzja tal-Komunità (des maisons de la justice et du droit)

B'141 stabbiliment madwar il-pajjiż, iċ-ċentri tal-gustizzja tal-komunità huma postijiet fejn in-nies huma milqugħa, jinSTEMGħu, jiġu ggwidati u pprovduti b' informazzjoni bla flas u kunfidenzjali dwar id-drittijiet u l-obbligi taċ-ċittadini. Dawn jipprovdu preżenza ġudizzjarja lokali u jikkontribwixxu għall-prevenzjoni tal-kriminalità, l-apoġġ għall-vittmi u l-aċċess għal-liġi. Iċ-ċentri tal-gustizzja tal-komunità jistgħu jaġġmolu użu mill-Karta, b'mod partikolari fil-promozzjoni tal-aċċess għal-liġi għaž-żgħażaġħ f'attivitajiet edukattivi mmirati lejn l-iskejjel.

### L-użu u l-promozzjoni tal-ghodod tal-Karta Żviluppata minn pajjiżi oħrajn tal-UE jew minn partijiet ikkonċernati oħrajn fl-UE

#### I — Id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem (le Défenseur des Droits)

##### a — Funzjoni

Fi Franza, id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem huwa awtorità amministrattiva indipendenti stabbilita mil-Liġi Organika Nru 2011-333 tad-29 ta' Marzu 2011. Din ġiet minqax fil-Kostituzzjoni sa mir-riforma tagħha tal-2008 u l-kompitu tagħha huwa li tittratta l-ilmenti li jaqgħu fil-ħames oqsma ta' kompetenza tagħha: id-difiża tad-drittijiet u tal-libertajiet tal-utenti tas-servizzi pubbliċi, id-difiża u l-promozzjoni tal-aħjar interessi u tad-drittijiet tat-tfal, il-ġlieda kontra d-diskriminazzjoni u l-promozzjoni tal-ugwaljanza, ir-rispett għall-etika ta' persuni li jwettqu attivitajiet ta' sigurtà, u fl-aħħar nett, il-gwida u l-protezzjoni tal-informaturi.

Kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika li tqis li d-drittijiet tagħha jkun nksiru tista' tippreżenta lment direttament permezz ta' aktar minn 500 delegat fit-territorju kollu f'aktar minn 800 post, jew direttament fil-kwartieri generali permezz ta' formola tal-internet, jew permezz ta' ittra mingħajr flas.

Id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem għandu setgħat investigattivi sinifikanti. Dan jista' jittlob spjegazzjonijiet u l-għoti ta' kwalunkwe informazzjoni rilevanti għall-investigazzjoni u s-soluzzjoni tat-tilwima lil kwalunkwe organizzazzjoni pubblika jew privata.

Fi tmien l-investigazzjoni tiegħu, id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem jiffavorixxi s-soluzzjoni bonarja. Kważi 80 % tas-soluzzjonijiet mibdija mill-istituzzjoni jirnexxu.

Jista' jadotta wkoll deċiżjoni li permezz tagħha jaġġmel rakkomandazzjonijiet individwali jew ġenerali. Meta kawża titressaq quddiem il-qrati, id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem jista' wkoll jaġġmel osservazzjonijiet *amicus curiae* fil-qrati kollha. Id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem, b'mod parallel mal-azzjoni tiegħu biex jiproteġi d-drittijiet, jiżviluppa politika tal-promozzjoni tal-ugwaljanza u tal-aċċess għad-drittijiet.

Id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem jaġġmel użu pjuttost limitat mill-Karta sakemm din tkun applikabbli biss jekk l-Istat jimplementa d-dritt tal-Unjoni (l-Artikolu 51 tal-Karta). Għalhekk, irid jintwera fil-bidu nett, li mhux dejjem ikun ovvju. Id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem jista' jinvoka b'mod aktar faċli l-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-ġurisprudenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem, li hija abbondanti, jew id-direttivi tal-UE dwar id-diskriminazzjoni.

Madankollu, din tista' tiġi invokata mid-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem, xi drabi flimkien ma' testi oħra minn Trattati (bħall-Konvenzjoni Internazzjonali dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità jew il-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem). Xi drabi juża l-Karta filmenti li jikkonċernaw sitwazzjonijiet diskriminatorji, li hija waħda mill-oqsma speċifiċi ta' intervent tad-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem.

Dawn huma xi eżempji ta' deċiżjonijiet li fihom il-Karta kienet strument legali utli għall-każ tad-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem.

##### **Eżempju 1: Ir-rifjut li impjegat jithalla jitermina l-liv parentali tiegħu kmieni favur il-liv tal-maternità**

Id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem irċieva lment li fih impjegata ġiet miċhuda l-possibbiltà mill-impjegatur (fond tal-assigurazzjoni tal-mard primarju) li tittermina, b'mod bikri, il-liv parentali tagħha favur il-liv tal-maternità peress li kienet tqila wara li kellha l-ewwel wild tagħha [1].

Meta ġie mistoqsi mid-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem, l-impjegatur irrikonoxxa li l-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropea kienet iddikjarat fi tliet okkazzjonijiet li r-rifjut li impjegat jithalla jitermina l-liv parentali tiegħu favur il-liv tal-maternità jikkostitwixxi diskriminazzjoni abbażi tas-sess [2].

Madankollu, huwa rrifjuta li jsewji dik il-ġurisprudenza minħabba li ma kinitx ġiet trasposta fid-dritt Franciż. L-Artikolu L.1225-52 tal-Kodiċi tax-Xogħol jipprevedi żewġ sitwazzjonijiet li fihom impjegatur ma jstax jirrifjuta t-terminazzjoni bikrija tal-liv parentali:

il-mewt tal-wild;

jew tnaqqis sinifikanti fir-riżorsi tal-unità domestika.

B'dan il-mod, il-Kodiċi tax-Xogħol ma jeskludix il-possibbiltà ta' terminazzjoni bikrija tal-liv parentali għal raġuni oħra, sakemm il-partijiet jaqblu dwar dik ir-raġuni.

Għalhekk, id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem kellu jfakkar lill-fond tal-assigurazzjoni tal-mard primarju li l-projbizzjoni tad-diskriminazzjoni tikkostitwixxi projbizzjoni ta' politika pubblika li minnha l-ebda impjegatur ma jista' jdderoga. Għalhekk, ikkonkluda li r-rifjut li l-liv parentali tal-ilmentatur jiġi tterminat qabel iż-żmien favur il-liv tal-maternità kien jikkostitwixxi diskriminazzjoni abbażi tas-sess tagħha. F'dik id-deċiżjoni, id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem ibbaża parzjalment l-argumenti tiegħu fuq l-artikoli tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea:

L-Artikolu 33 tal-Karta, li jggarantixxi "il-protezzjoni tal-familja u r-rikonċiljazzjoni tal-hajja tal-familja u professjonali". F'dan ir-rigward, it-tieni paragrafu tal-Artikolu 33 jipprovdi li "sabixx wiehed jirrikonċilja l-hajja tal-familja u l-hajja professjonali, kull persuna għandha (...) [i]d-dritt għal leave tal-maternità mħallas".

L-Artikolu 21 tal-Karta jipprevedi l-projbizzjoni tad-diskriminazzjoni abbażi, fost l-oħrajn, tas-sess u l-Artikolu 23 jiżgura l-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa fl-oqsma kollha.

Dan l-eżempju juri li malli nkunu fil-kamp ta' applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni — li huwa l-każ hawnhekk peress li ninsabu fil-kamp ta' applikazzjoni tan-nondiskriminazzjoni abbażi tal-kriterju tas-sess fl-impjeg u, b'mod aktar speċifiku, id-Direttiva 2006/54 — id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem jista' juża l-Karta u hija direttament applikabbli fid-dritt nazzjonali.

##### **Eżempju 2 — Impossibbiltà għall-persuni b'diżabilità li jaċċessaw offerti promozzjonali, disponibbli esklużivament fuq sit web iddedikat għall-bejgħ ta' biljetti tal-ferrovija.**

Id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem irċieva ilment dwar l-impossibbiltà li l-persuni b'diżabilità jkollhom aċċess għal offerti promozzjonali, disponibbli esklużivament fuq sit web iddedikat għall-bejgħ ta' biljetti tal-ferrovija. Għalhekk, id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem ikkonkluda li din is-sitwazzjoni kienet ir-riżultat ta' prattika diskriminatorja fis-sens kemm ta':

Ir-Regolament dwar id-drittijiet u l-obbligi tal-passiġġieri tal-ferroviji, li jiddikjara li "impriza ferrovjarja, bejjiegħ tal-biljetti jew operatur tal-vjaġġi m'għandhomx jirrifjutaw li jaċċettaw riservazzjoni jew joħorġu biljett lil persuna b'diżabilità u persuna b'mobbiltà mnaqqsa" [3];

l-żda wkoll tal-Artikolu 21 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali;

u fl-aħħar nett tal-Liġi Franciża Nru 2008-496 tas-27 ta' Mejju 2008.

Għalhekk, id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem irrakkomanda li l-kumpanija li tiġġestixxi s-sit web tal-biljetti online għandha tippermetti lill-persuni b'diżabilità jaċċessaw it-tariffi promozzjonali kollha tagħha, inklużi dawk għall-ivvjaġġar internazzjonali. Hawnhekk għal darba oħra, il-Karta tintuża bħala argument komplementari u awtorevoli:

Hija komplementari minħabba li ma hemm l-ebda direttiva orizzontali fid-dritt tal-Unjoni li tipprojbixxi d-diskriminazzjoni fl-aċċess għall-oġġetti u s-servizzi għall-persuni b'diżabilità, u r-Regolament dwar id-drittijiet u l-obbligi tal-passiġġieri huwa pjuttost limitat, u għalhekk l-Artikolu 21 tal-Karta jiddikjara l-prinċipji ewlenin tan-nondiskriminazzjoni, inkluża d-dizabilità fl-aċċess għall-oġġetti;

u argument awtorevoli biex jiġu appoġġati r-rakkomandazzjonijiet u t-talbiet għal kumpens billi tiġi stipulata l-applikabbiltà diretta.

Barra minn hekk, bħala parti mill-ħidma tiegħu biex jipromwovi l-istat tad-dritt u d-drittijiet fundamentali permezz tan-networks tiegħu ta' kontropartijiet (in-Network Ewropew tal-Ombudsman ġestit mill-Ombudsman Ewropew; ENOC, li jlaqqa' flimkien id-Difensuri tad-Drittijiet tat-Tfal; Equinet, in-network ta' korpi ta' kontra d-diskriminazzjoni fl-Ewropa; in-network informali tal-IPCAN ta' mekkaniżmi tal-pulizija esterni u indipendenti; in-network informali tan-NEIWA għall-iskambju ta' fehmiet dwar it-traspożizzjoni tad-Direttiva (UE) 2019/1937 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2019 dwar il-protezzjoni ta' persuni li jirrapportaw ksur tad-dritt tal-Unjoni),

Id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem juża mhux biss il-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, id-direttivi rilevanti, iżda wkoll, b'mod pjuttost sistematiku, il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali. Fil-qafas ta' dawn in-networks, id-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem jaħdem ħafna mal-Aġenzija Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali (FRA), li hija l-mezz reali għall-promozzjoni tal-Karta f'dawn il-fora.

#### **b — Avenimenti**

Biex tfakkar l-20 sena tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE, ir-Rappreżentanza tal-Kummissjoni Ewropea fi Franza organizzat konferenza li laqqgħet flimkien għadd ta' partijiet ikkonċernati ewlenin li jaħdmu biex jiżguraw l-infurzar u l-applikazzjoni tal-Karta.

F'dan il-kuntest, is-Sinjura George Pau-Langevin, Deputat għad-Difensur tad-Drittijiet tal-Bniedem u Viċi President responsabbli għall-ġlieda kontra d-diskriminazzjoni u l-promozzjoni tal-ugwaljanza, ħadet sehem fid-dibattitu organizzat mill-Kummissjoni Ewropea u l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali (FRA) nhar it-Tnejn 7 ta' Diċembru 2020.

Flimkien ma' Elise Barbé (Imħallef Referendarju tal-Awla Kriminali tal-Qorti tal-Kassazzjoni, President tal-Bord tat-Tmexxija tal-FRA) u Olivier Cousi (President tal-Kamra tal-Avukati tal-Qorti ta' Pariġi), hija tkellmet dwar l-isfidi involuti fl-applikazzjoni tal-Karta fi Franza u l-miżuri meħtieġa għall-implimentazzjoni sħiħa tagħha. Għal aktar informazzjoni dwar l-inizjattivi Franciżi mmirati lejn is-sensibilizzazzjoni tač-ċittadini dwar id-drittijiet minquxa fil-Karta, kif ukoll dwar miżuri relatati mal-promozzjoni u l-infurzar tad-drittijiet stabbiliti fit-test, ir-recording tal-konferenza huwa disponibbli permezz ta' [din il-link](#).

#### **II — Il-Kummissjoni Konsultattiva Nazzjonali dwar id-Drittijiet tal-Bniedem (Commission consultative nationale des droits de l'Homme)**

Il-Kummissjoni Konsultattiva Nazzjonali dwar id-Drittijiet tal-Bniedem (CNCDH) hija l-istituzzjoni nazzjonali Franciża għall-promozzjoni u l-protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem stabbilita fl-1947. Hija awtorità amministrattiva indipendenti (AAI), struttura tal-Istat li tipprovdi lill-Gvern u lill-Parlament b'pariri u bi proposti indipendenti fil-qasam tad-drittijiet tal-bniedem, id-dritt u l-azzjoni umanitarji, u l-osservanza tal-garanziji fundamentali mogħtija lič-ċittadini għall-eżerċizzju tal-libertajiet pubbliċi. Magħmula minn 64 personalità u rappreżentanti tal-organizzazzjonijiet tas-socjetà civili, dan jirrifletti d-diversità tal-opinjoni espressi fi Franza dwar kwistjonijiet tad-drittijiet tal-bniedem u l-liġi umanitarja internazzjonali. Bħala parti mill-kompiti tagħha, twissi lill-pubbliku u tqajjem sensibilizzazzjoni fost il-pubbliku ġenerali. Hija tippartecipa wkoll fl-edukazzjoni u t-taħriġ dwar l-osservanza tad-drittijiet tal-bniedem.

Fl-2018, is-CNCDH, bi sħubija mal-Aġenzija Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali, iproduċiet vidjo ta' żewġ minuti li jippreżenta l-għodda:

[Żewġ minuti b'leż tiffhem il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali YouTube](#)

[Żewġ minuti b'leż tiffhem il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea — is-Sit web tas-CNCDH](#)

Għandu jiġi nnotat li l-Karta se tiġi inkluża fis-sit web il-ġdid tas-CNCDH taħt "sorsi" b'tieqa deskrittiva li tista' tinfetaħ u li regolarment tirreferi għaliha fir-rapporti u fl-opinjoni tagħha.

---

[1] id-Deciżjoni 2019-183 tal-24 ta' Ottubru 2019 dwar ir-rifjut mill-impjegatur tagħha li jippermetti lill impjegata ttejjem il-liv parentali tagħha qabel iż-żmien favur il-liv tal-maternità

[2] (QĠUE, l-20 ta' Settembru 2007, Kawża C-116/06 Kiiski vs Tampereen Kaupunki; QĠUE, it-3 Awla, it-13 ta' Frar 2014, il-Kawża C-512/11, YTN u C-513/11, DST; QĠUE, l-1 Awla, it-8 ta' Mejju 2019 — Nru C-486/18).

[3] l-Artikolu 19-2 tar-Regolament (KE) Nru 1971/2007 tat-23 ta' Ottubru 2007.

L-aħħar aġġornament: 20/04/2023

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma tačċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieq tičċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.